

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



## **МАТЕРІАЛИ**

**міжнародної науково-практичної конференції**

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:  
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні,  
лінгвістичні та правові засади аграрної науки в  
умовах міжкультурної аграрної комунікації**

**20 жовтня 2022 року**

Біла Церква  
2022

**Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації:** матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Біла Церква, 20 жовтня 2022 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2022. – 88 с.

**РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:**

**Шуст О.А.**, д-р екон. наук.  
**Варченко О.М.**, д-р екон. наук.  
**Мерзлов С.В.**, д-р с.-г. наук.  
**Димань Т.М.**, д-р с.-г. наук.  
**Мірзоєв Т. К.**, канд. с.-г. наук.  
**Аріас Р.**, д-р філософії.  
**Гассемі Нейжад Ж.**, д-р філософії.  
**Ковальчук І.В.**, канд. юрид. наук.  
**Тимошук О.Г.**, канд. юрид. наук.  
**Резнік В.Г.**, старший викладач.  
**Качан Л.М.**, канд. с.-г. наук.  
**Ластовська І.О.**, канд. с.-г. наук.  
**Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

третейського суду свідчить про різноманітність правового регулювання даного інституту з давніх часів до сьогодні. Розвиток нормативно-правової бази діяльності інституту третейського суду у Європі був із формою правління держави і завжди залежало від інтересів представників влади. Це підтверджує ефективне функціонування третейського суду в республіканському Римі, неефективність роботи третейського суду у середньовічній Європі та ін.

#### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Підпригора О.А., Харитонов Є.О. Римське приватне право. К., 2001.
2. Zappala F. Memoria storica dell'arbitrato. Sevilla, 1995. 11 p.
3. Saitta B. L'antisemitismo nella Spagna visigotica. Pub. da L'Erma di Bretschneider, 1995. 8 p.
4. Chillon Medina J.M., Merino Merchan J.F. Tratado de arbitraje privado nacional e internacional. Pub. da Editorial Civitas. Madrid, 1991. 47 p.
5. Heywood W. A History of Pisa: Eleventh and Twelfth Centuries. Cambridge University Press, 1921. 265 p.

#### УДК 341.322.5

**СОКИРИНСЬКА О.А.** канд. юрид. наук, доцент  
*Білоцерківський національний аграрний університет*

### ОСНОВНІ ОЗНАКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ ЗА НОРМАМИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Поняття гібридної війни є відносно новим для української правової системи. З 2014 року із розгортанням російсько – українського конфлікту у засобах масової інформації та наукових колах термін «гібридна війна» зазнав нового розголосу і наразі використовується для позначення більшості міждержавних конфліктів сьогодення. Проте в історії ведення військових дій відомо багато прикладів військових конфліктів з використанням різноманітних тактик, інформаційного тиску та інших методів, які варто вважати первинними проявами гібридної війни.

Визначення поняття гібридної війни є досить складним з огляду на те, що трактування та наповнення цього поняття відповідним змістом який би відповідав всім вимогам та відображав все наповнення досить важко, оскільки цей зміст постійно знаходиться в динамічному наповненні та розвитку.

Погоджуюсь з усіма колегами щодо формулювання поняття «гібридної війни» і з тими, хто визначає гібридну війну як сукупність раніше підготовлених й оперативно реалізованих дій військового, дипломатичного, економічного та інформаційного характеру, спрямованих на досягнення стратегічних цілей [1, с. 29], і з тими, які додають, що гібридна війна розглядається як система заходів, «основним інструментом якої є створення державою-агресором в державі, обраній для агресії, внутрішніх протиріч та конфліктів з подальшим їх використанням для досягнення політичних цілей агресії, які зазвичай досягаються звичайною війною» [2]. В той же час, можна з впевненістю сказати, що поняття гібридної війни включає в себе компоненти громадянського протистояння, партизанської війни, інформаційної й кібервійни, а також пропаганду та психологічний вплив не тільки на мирне населення, але й на комбатантів противника.

Той факт, що Україна стала об'єктом гібридної агресії з боку Росії, стимулював вітчизняні дослідження відповідного спрямування. Фундаментальне багатопланове дослідження гібридної війни було виконане вченими НІСД на чолі з академіком НАН України В. Горбуліним [4]. Останнім часом в Україні досліджувалися політичні [1, 4, 5], соціальні [6] й, особливо, інформаційні [4, 7–11] аспекти гібридної війни.

Стратегічними завданнями російської гібридної агресії є поступова дискредитація і розмивання базових європейських цінностей, об'єднуючих країни ЄС, дезорієнтація громадської думки, формування впливового проросійського лобі в європейському

істеблiшментi, сприяння поглибленню розбiжностей мiж європейськими державами та iнституцiями ЄС [3].

В рамках гiбридної агресiї росiйська сторона використовує розвiдувально-шпигунську дiяльнiсть, технологiї дискредитацiї державних структур країн, здiйснюється пiдтримка праворадикальних, нацiоналiстичних, популiських рухів, якi продукують у суспiльствах країн ЄС антинатовські i антиамериканські настрої, триває адресна робота у середовищi «спiвiтчизників» тощо. В країнах Європи формуються мережi лояльних до Росiї полiтичних, громадських органiзацiй, ЗМІ тощо.

«Гiбридна» вiйна — особливий тип збройного конфлiкту, в якому бойовим дiям вiдведена не основна роль. Мета «гiбридної» вiйни полягає у нав'язуваннi противнику волi шляхом застосування рiзних форм впливу. При цьому бойовi дiї вiдiграють допомiжну, а не основну роль в ослабленнi противника. Зрозумiло, що всi чинники, складовi гiбридної вiйни є важливими, але на нашу думку саме пропаганда й iнформацiйна вiйна в сучасному свiтi є найважливишими, оскiльки допомагають охопити своiм негативним впливом велику кiлькiсть людей. Гiбридна вiйна виступає ж своєрiдним каталiзатором тих дестабiлiзацiйних процесiв, якi вiдбуваються мiж противниками. Цi процеси попередньо «запускаються» за допомогою економiчних, полiтичних, iнформацiйних та iнших чинникiв.

Починаючи з лютого 2014 р. в центрі Європи точиться вiйна. Як би хто не називав подiї з початку спецоперацiї Росiї з анексiї Криму та Севастополя, а також на Сходi України, з моменту захоплення перших адмiнiстративних будiвель, — згiдно з нормами мiжнародного права це саме вiйна, при цьому агресивна, хто би що не говорив, тому що як можна назвати те, що здiйснено вiроломними методами, навiть без збройного протистояння? Анексiя територiй — це вже наслiдок, а не рушiйний механiзм цього протистояння.

Для України де факто вiйна почалася ще у 2014 році, вiйна за незалежнiсть i вiдновлення територiальної цiлiсностi держави в її мiжнародно-визнаних кордонах. Розв'язавши її РФ поставила себе поза мiжнародним правом i цивiлiзованими рамками свiтового життя. Чим далi продовжується ця вiйна, тим бiльше мiжнародних органiзацiй та окремих держав визнають реальний стан справ, який склався в результатi росiйської агресiї, i вiдходять вiд розмитих сором'язливих формулювань в офiцiйних документах та офiцiйних заявах.

«Гiбридна» вiйна проти нашої держави пiдкреслила також вiдсутнiсть дiєвого механiзму забезпечення мiжнародної безпеки з боку мiжнародних глобальних i рiгiональних безпекових iнститутiв (ООН, Ради Безпеки ООН ОБСЄ, ЄС, Ради Європи) у врегулюваннi мiжнародних конфлiктiв i локальних воєн та, як наслiдок, — втрату ними мiжнародного авторитету.

#### СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Магда Е. В. Гибридная война: выжить и победить. Харьков : Виват, 2015. 318 с.
2. Гiбридна вiйна. Вiкiпедiя. URL:[https://uk.wikipedia.org/wiki/Гiбридна\\_вiйна](https://uk.wikipedia.org/wiki/Гiбридна_вiйна). Назва з екрана.
3. Горбулiн В. «Гiбридна вiйна» як ключовий iнструмент росiйської геостратегiї реваншу. Дзеркало тижня. 2015. № 2. URL:[https://dt.ua/internal/gibridna-viyna-yak-klyuchoviy-instrument-rosiyskoyi-geostrategiyi-revanshu\\_.html](https://dt.ua/internal/gibridna-viyna-yak-klyuchoviy-instrument-rosiyskoyi-geostrategiyi-revanshu_.html). – Назва з екрана.
4. Свiтова гiбридна вiйна: український фронт: колект. монографiя/ за заг. ред. В. П. Горбулiна. Київ: НiСД, 2017. 494 с.
5. Березовець Т. Анексiя: острiв Крим. Хронiки «гiбридної вiйни». Київ: БрайтСтарПаблiшинг, 2016. 391 с.
6. Руценко І. Росiйсько-українська гiбридна вiйна: погляд соцiолога. Харкiв: ФОП Павленко О. Г., 2015. 268 с.
7. Почепцов Г. Росiйські аналітичнi контексти гiбридної вiйни. Незалежний культурологiчний часопис. URL: [http://www.ji-magazine.lviv.ua/2015/Pochepcov\\_Ros\\_konteksty\\_hibridnoj\\_vijny.htm](http://www.ji-magazine.lviv.ua/2015/Pochepcov_Ros_konteksty_hibridnoj_vijny.htm). Назва з екрана.
8. Почепцов Г. Г. Сенси і вiйни: Україна і Росiя в iнформацiйній i смисловій вiйнах. Київ: Києво-Могилянська академiя, 2016. 312 с.
9. Салiй І.Р. «Iнформацiйна вiйна як iнструментполiтики». URL:<http://intkonf.org/saliy-ir-informatsiy-na-viyna-yak-instrument-politiki>
10. Р. Марутян «Iнформацiйна складова гiбридної вiйни проти України: сучаснi виклики та загрози». URL: <https://matrixinfo.com/2017/04/13/informatsijna-skladova-gibrydnoyi-vijny-proty-ukrayiny-suchasnivyklyky-ta-zagrozy/>
11. Газета «Сегодня». «Путин использует "правдоподобное отрицание": министр рассказал о новой тактике России». URL:<https://www.segodnya.ua/politics/putin-ispolzuet-pravdopodobnoe-otricanie-ministrasskazal-o-novoy-taktike-rossii-1189573.html>

<b>Настіна О.І., Бойко І.О.</b> Юридична відповідальність за земельні правопорушення: огляд законодавства.....	68
<b>Настіна О.І., Болобан Є.О.</b> Приватизація земельних ділянок: правові моделі.....	70
<b>Настіна О.І., Тропотяга К.Ю.</b> Добросусідство в земельному праві.....	71
<b>Обіюх Н.М.</b> Екологічні права корінних народів у міжнародно-правовій доктрині.....	72
<b>Поляруш-Сафроненко С.О.</b> Поняття правового регулювання добровільного об'єднання територіальних громад в Україні.....	74
<b>Сімакова С.І.</b> Юридична процедура розгляду справ про правопорушення у сфері земельних відносин.....	77
<b>Пахомова А.О.</b> До питання розвитку третейського судочинства: історико-правовий аспект.....	78
<b>Сокиринська О.А.</b> Основні ознаки та особливості ведення гібридної війни за нормами міжнародного права.....	80
<b>Самойлович А.А.</b> Актуальні питання правового регулювання тваринництва.....	82
<b>Тимощук О.Г.</b> Набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС в умовах війни в Україні: міжнародно-правовий аспект.....	83
<b>Новак Т.С.</b> До питання правового регулювання сільського зеленого туризму в Україні.....	85